

Fractie Lijst Scholtens t.a.v. mevrouw V. Scholtens
Fractie ChristenUnie t.a.v. mevrouw C. Blom

Stadhuisplein 1
Postbus 13
2400 AA Alphen aan den Rijn
Telefoon: 14 0172
E-mail: gemeente@alphenaandenrijn.nl
Website: www.alphenaandenrijn.nl

Zaaknummer
3712786

Datum
28 oktober 2025

Contactpersoon
L. van Ruiten

Team Economie

Onderwerp
Artikel 40 vragen hbo-bidbook/ Energietransitiehuis

Geachte mevrouw Scholtens en mevrouw Blom,

Op 1 oktober 2025 heeft u artikel 40 vragen gesteld over het hbo-bidbook/Energietransitiehuis. In deze brief leest u onze beantwoording.

1. Wat kan er tot nu toe gezegd worden over de behaalde resultaten?

a. Met welke hbo-instellingen wordt structureel samengewerkt, vanuit de opdracht die de gemeenteraad via het hbo-bidbook heeft gegeven?

Er zijn vanuit deze opdracht duurzame samenwerkingen opgezet met de Haagse Hogeschool, Hogeschool Inholland, Hogeschool Utrecht en Hogeschool Leiden.

b. Welk percentage van de Alphense mbo-studenten stroomt door naar het hbo?

Welk percentage doorstroomt naar het hbo baseren we op het landelijk beeld: Van de mbo-4 gediplomeerden stroomt gemiddeld ongeveer 50-55% door naar het hbo (bron: DUO/CBS). Dit percentage varieert per sector. Zo ligt dit percentage in de techniek en zorg vaak wat lager en in economie en dienstverlening wat hoger. Op basis van het hbo-bidbook Alphen aan den Rijn is er een jaarlijkse instroompotentie van ca. 1.750 leerlingen uit mbo en havo samen.

c. Is of zijn er inmiddels een of meerdere PPS-en opgericht, waarin overheid, onderwijs en ondernemers zijn vertegenwoordigd, met het doel om de lokale/regionale arbeidsmarkt te bedienen? Wordt er daarbij gewerkt aan een integrale lokale PPS om het vacatureprobleem in Alphen aan den Rijn op te lossen of kijkt het college naar een PPS per sector?

Ja, er zijn al meerdere PPS-en opgericht in Alphen aan den Rijn waarin overheid, onderwijs en ondernemers samenwerken. Voorbeelden hiervan zijn de samenwerking rondom de Greenport Boskoop en de Regiodeal 'Sierteeltregio', Logistiek0172, het Centrum van Innovatief Vakmanschap (CIV) Zorg & Welzijn, Alphen Digitaal en het Energietransitiehuis. De VOA commissie onderwijs-arbeidsmarkt en de samenwerking met de Economic Development Board Alphen aan den Rijn wordt benut om vanuit een meer integrale benadering het arbeidsmarktvraagstuk te agenderen.

d. Er is een schrijnend tekort aan mensen in de jeugd- en ouderenzorg, wat de weerbaarheid van onze gemeente aantast. Zijn er concrete samenwerkingen voor praktijkplekken met Hogescholen, samenwerkingen met koepelorganisaties en/of met Sectorale Opleidings- en Ontwikkelingsfondsen?

Ja, er zijn al concrete samenwerkingen met hogescholen, zorgorganisaties en koepelverbanden, met name via 'Tom in de Buurt', Hogeschool Leiden, het CIV Zorg & Welzijn en de Werkplaats Sociaal Domein. Deze initiatieven voorzien in praktijkplekken en toegepast onderzoek op mbo- en hbo-niveau. De samenwerking met O&O-fondsen is nog niet structureel ingevuld. Wel zijn er verkennende gesprekken geweest die in de context van bestaande PPS-structuren zoals o.a. het CIV Zorg & Welzijn worden voortgezet.

2. De op 12 december 2024 gegeven presentatie leek aan te sturen op een start van het hbo in collegejaar 2025-2026, voor wat betreft de AI opleiding / hbo- ICT van de Hogeschool Utrecht. Daarnaast waren twee andere hbo-opleidingen van de Haagse Hogeschool en de Hogeschool Leiden geïnteresseerd in het aanbieden van opleidingen in Alphen aan den Rijn. Wat is de huidige stand van zaken in deze initiatieven en zijn er inmiddels meer hogescholen aangehaakt?

Het opzetten van nieuwe fysieke locaties stuit op veel praktische problemen voor Hogescholen qua beschikbaarheid van docenten en benodigde minimale instroom van studenten. Hogescholen kiezen er om deze reden steeds vaker voor om flexibel onderwijs aan te bieden via projecten, kennislabs of samenwerkingen met lokale partners. Het bieden van uitdagende leeromgevingen en praktijkopdrachten blijkt dan ook de meest geschikte route om hbo studenten te binden aan het bedrijfsleven en organisaties in Alphen aan den Rijn. Het afgelopen jaar is hier volop op inzet. Een aantal voorbeelden:

- De samenwerking met Hogeschool Utrecht en Alphen Digitaal heeft geleid tot de ontwikkeling van de hbo-leergang Toegepaste AI. Deze hbo leergang (1 jaar) is komend jaar beschikbaar en richt zich op werkenden van bedrijven in Alphen aan den Rijn en bedrijven in de regio.
- Vanuit de hbo-opleiding Toegepaste Psychologie van Hogeschool Leiden zijn samenwerkingen opgezet in relatie tot het CIV Zorg & Welzijn en het Energietransitiehuis.
- Dat geldt ook voor de Haagse Hogeschool die als partner in het Energietransitiehuis vanuit het Centre of Expertise Mission Zero komend jaar toegepaste onderzoeksopdrachten oppakt in het kader van netcongestie en sociale innovatie.

- Met Hogeschool Inholland werken we met name samen met de opleidingen “Bouwmanagement & Vastgoed/Ruimtelijke ontwikkeling” en “Landscape en Environment Management”. Voorbeelden van opdrachten zijn onderzoek/analyses inclusief aanbevelingen voor verbetermaatregelen rondom verduurzaming en vergroening van bedrijventerreinen in onze gemeente, zoals het ITC-PCT terrein en de Heimanswetering.
- Met Hogeschool Rotterdam verkennen we de mogelijkheden voor onderzoeksopdrachten in de context van de Greenport Boskoop o.a. op het gebied van precisiebemesting en onkruidbestrijding.
- Het Stage Informatie Punt (STIP) van de gemeente brengt met regelmaat de CV's van hbo-studenten onder de aandacht op zoek naar een stage- of afstudeeropdracht. In relatie tot team Economie heeft dit geleid tot twee matches met de Haagse Hogeschool vanuit de opleidingen Bedrijfskunde en Ruimtelijke Ordening.

3. De naam Energietransitiehuis lijkt nog steeds beperkt in het aanbieden van mbo- opleidingen in de technische sectoren. Andere opleidingen voor maatschappelijk relevante sectoren, zoals Zorg en Welzijn en Logistiek laten echter ook veel vacatures zien in Alphen aan den Rijn.

a. Wordt er in het Energietransitiehuis ook voor andere sectoren geworven?

Voor het werven van talent voor andere sectoren leggen we de verbinding met het sectorale initiatief CIV Zorg & Welzijn en ook met Campus Gouda waar door partners wordt samengewerkt aan het HCA Deelakkoord ‘Logistiek & Technologie’. De vraagstukken die binnenkomen bij het Energietransitiehuis beperken zich echter niet tot de puur technische vraagstukken en opleidingsbehoeften rondom de energietransitie. Ze zijn sectoroverstijgend en betreffen vaak sociale thema's zoals het bestrijden van energiearmoede of het versterken van de organisatiegraad op bedrijventerreinen om verduurzaming en netcongestie samen op te pakken.

b. Zo nee, waarom niet?

Zie antwoord 3a.

c. Zo ja, waarom wordt de term 'Energietransitiehuis' dan nog gebruikt als het om meer banen gaat in sectoren waar energietransitie niet de kerntaak is?

Ook vanuit de partners is geconcludeerd dat de term ‘Energietransitiehuis’ niet meer de lading dekt van de diverse activiteiten en thema's die momenteel in het kader van deze samenwerking worden uitgevoerd. Vandaar dat op 6 oktober jongstleden tijdens een netwerkbijeenkomst de naam ‘STROOM’ is gelanceerd en het initiatief is gepositioneerd als platform waar ondernemers, onderwijs, kennisinstellingen, inwoners en overheid samenwerken aan oplossingen voor de energietransitie en maatschappelijke vraagstukken (zie: www.stroomgroenehart.nl). In de verdere

beantwoording van deze vragen hanteren we deze nieuwe naam als we over het voormalige Energietransitiehuis spreken.

Er werd tijdens de bijeenkomst in december 2024 gesproken over opleidingen op locatie, als ware een hub. Dat is een uitwerking die niet in het-bidbook, noch in de opvolgende moties zijn genoemd of bedoeld. Er is nooit sprake geweest van een fysieke hbo, maar het aanbieden van opleidingen.

4. In november 2024, bij een informatieve bijeenkomst in iFlow, werd de naam van Rijnvicus genoemd als mogelijke locatie voor het Energietransitiehuis. Is dit de daadwerkelijke locatie? Is dit goed te bereiken met het openbaar vervoer en wordt dit een locatie waar alle mogelijke opleidingen (vmbo/mbo/hbo) naar toe gaan?

Nee, Rijnvicus is niet de daadwerkelijke locatie. Vanuit het uitgangspunten dat we voor STROOM bestaande infrastructuur benutten is Rijnvicus één van de plekken waar activiteiten plaatsvinden. Rijnvicus biedt leer- en oefenfaciliteiten op mbo 1 en 2 niveau in het kader van de leerlijn Techniek & Energie. Dit is één van de onderdelen van de waaier aan initiatieven die in het kader van STROOM worden uitgevoerd op diverse plekken in Alphen aan den Rijn.

5. Hoe staat het met de samenwerkingen en praktijkplekken in het Alphense bedrijfsleven? Stijgt dit aantal in de afgelopen jaren en in welke sectoren wordt de belangrijkste groei gerealiseerd?

Het aantal samenwerkingen tussen onderwijsinstellingen en het bedrijfsleven in Alphen aan den Rijn is de afgelopen jaren toegenomen. Samenwerkingsverbanden als STROOM dragen hier aan bij. Bedrijven zoals Ponsioen Installatietechniek, Van der Werff Groep, Goudkuil Bouwmanagement, ST Warmte en Liefstink Geveltechniek zijn betrokken bij het ontwikkelen van leeromgevingen. Door een centrale ingang via deze en andere georganiseerde sectorale initiatieven als Zorg & Welzijn, de Greenport en de logistiek worden matches sneller gemaakt. De grootste groei in leer-werkplekken en banen in Alphen aan den Rijn is zichtbaar in de bouw, gezondheidszorg en welzijn, logistiek en vervoer, en techniek en duurzaamheid. Dit maakt de inzet op de genoemde samenwerkingsverbanden ook in de toekomst urgent.

6. Welke opleidingen van welke Hogescholen willen in Alphen actief worden?

Bij vraag 2 zijn een aantal voorbeelden genoemd van de verschillende trajecten die met de regionale hogescholen zijn opgezet.

7. Zijn er opleidingen die zelf de gemeente benaderd hebben om deel te nemen aan een hbo-traject in Alphen aan den Rijn? Wat is het tijdspad waarin hbo-opleidingen dit actief kunnen doen en participeren in het Energietransitiehuis, dan wel hbo-kennislabs?

De contacten met de hbo-instellingen zijn deels proactief tot stand gekomen door het gericht betrekken van kennis- en expertise die we nodig achten voor een toekomstbestendig Alphen aan

den Rijn. Met regelmaat worden wij ook zelf benaderd om als partner te participeren in samenwerkingsverbanden, bijvoorbeeld door het CIV Zorg & Welzijn en de Alliantie Positieve Gezondheid ZHN. Ook de hbo-leergang Toepaste AI is tot stand gekomen omdat Alphen Digitaal en Hogeschool Utrecht de gemeente benaderden. De accountmanager Onderwijs- Arbeidsmarkt en het eerder genoemde Stage Informatie Punt (STIP) zijn belangrijke schakels om deze samenwerking tot bloei te brengen. Er is geen vastomlijnd tijdspad voor participatie, dit is een doorlopend proces. Voor wat betreft STROOM is via het "Human Capital deelakkoord Energietransitiehuis" in elk geval tot eind 2027 financiering beschikbaar vanuit de Provincie en regio om de ingezette samenwerking verder uit te bouwen.

Er is in samenwerking met de Provincie Zuid-Holland een kwartiermaker actief aan het werk gezet.

8. In welke periode zijn welke kwartiermakers aan de slag gegaan voor de gemeente Alphen aan den Rijn? Wat was de opdracht en wat zijn de behaalde resultaten van deze kwartiermaker(s)?

In het kader van STROOM zijn twee kwartiermakers en een communicatieadviseur aan de slag gegaan. Eén kwartiermaker richtte zich op het human capital vraagstuk en de samenwerking die nodig is om de personeelstekorten en innovatievraagstukken rondom de energietransitie op te lossen. De inzet van deze kwartiermaker is gefinancierd door de Provincie Zuid Holland. Het resultaat hiervan is het sluiten van een deelakkoord met alle partners in januari 2025 waarmee tot eind 2027 financiering beschikbaar is voor de uitvoering. De tweede kwartiermaker richtte zich op de fysieke randvoorwaarden van de samenwerking. Dit heeft geleid tot het advies om in deze fase vooral de bestaande infrastructuur te benutten. De uitvoeringsfase startte in maart 2025 onder leiding van een programmamanager gefinancierd uit het deelakkoord.

Kostenoverzicht, plannen voor de toekomst.

9. Wat heeft het Energietransitiehuis tot nu toe gekost (svp een gespecificeerd overzicht vanaf 2021) en welke externe subsidies zijn er aangevraagd en ontvangen om dit initiatief te bekostigen?

Fase	Kosten gemeente	Ontvangen externe bijdragen per fase
Fase 1 (2022/2023): Van bidbook hbo naar Energietransitiehuis – verkenningsfase	- Projectleider hbo bidbook € 40.994,10	
Fase 2 (2024 e.v.) Totstandkoming “deelakkoord Human Capital Energietransitiehuis” & verkenning businesscase ETH	- Projectleider hbo–bidbook € 36.300,30 - Kwartiermaker innovatie & businesscase € 147.111,87 - Communicatiekosten € 57.140,24	€ 50.000 indirect. De facturen van de kwartiermaker human capital zijn bekostigd door de EBZ/Provincie Zuid-Holland
Fase 3: 2025 e.v. Uitvoering –o.a. deelakkoord Human Capital	De volgende kosten zijn gemaakt (welke worden gedekt vanuit de ontvangen externe subsidie) - Programmamanager deelakkoord Human Capital ETH € 92.612,85 - Communicatiekosten € 30.145,23 De volgende algemene kosten voor het ETH zijn gemaakt, voor rekening van de gemeente: - Overige out-of pocket kosten € 29.119,50	€600.000 Provincie Zuid-Holland €100.000 regio Holland-Rijnland Cofinancieringsuren en bijdrage in natura van partners waaronder VOA, EDBA, Energiek Alphen, mboRijnland, TU Delft, Haagsche Hogeschool etc. conform afspraken over deze uren in deelakkoord. De totale begroting/waarde van het deelakkoord betreft 2,4 miljoen.

Studiemogelijkheden

10. Welke kansen voor de financiering voor het Energietransitiehuis en de Kennislabs/ – hubs ziet de wethouder nog op korte termijn?

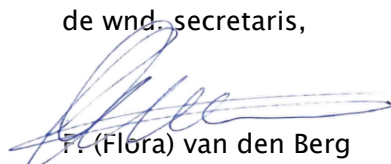
Met de huidige middelen vanuit het deelakkoord hebben we tot eind 2027 de tijd om de samenwerking verder vorm te geven. Voor innovatieprojecten/initiatieven die voortkomen uit dit netwerk zoeken we naar slimme financieringsvormen. De door de raad beschikbare gestelde middelen voor het hbo Bidbook/Energietransitiehuis kunnen hierbij als cofinanciering worden ingezet. De samenwerking binnen STROOM maakt het eenvoudiger om openstellingen van subsidieregelingen gericht te laten benutten door consortia van Alphense bedrijven en regionale kennisinstellingen.

11. De mbo-/ hbo-/ wo- studenten uit Alphen aan den Rijn wonen dikwijls nog thuis ivm kamer schaarste in de studentensteden. Dat betekent dat zij langer thuis wonen en studieruimte nodig hebben, die niet altijd in de thuissituatie voor handen is. De gemeenteraad van Alphen aan den Rijn heeft een motie ingediend om studieplekken te genereren. De aangeboden uitwerking biedt, bij onderzoek en navraag, onvoldoende soelaas om studieplekken te garanderen. Welke mogelijkheden worden geboden om meer en voldoende studieplekken, die ook later op de avond open zijn, te genereren?

Wij erkennen het belang van goede studiefaciliteiten voor iedereen. Binnen het gemeentelijk vastgoed is hiervoor momenteel geen ruimte. We weten dat hier concepten op ontwikkeld worden, zoals het Young Talent Center. Uiteraard zijn we bereid om het netwerk dat o.a. binnen STROOM actief is te betrekken wanneer dit zinvol is.

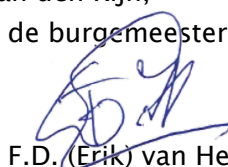
Met vriendelijke groet,

burgemeester en wethouders van Alphen aan den Rijn,
de wnd. secretaris,

F. (Flora) van den Berg

de burgemeester,

F.D. (Erik) van Heijningen